

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 1624,4
Tarih : 05.02.2026

40504

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **05.02.2026**

Zeynep ODUNCU KUTEVİ

Batman Milletvekili

6 Şubat 2023 depremleri, denetimsizliğin, ranta dayalı kentleşmenin ve insan yaşamını öncelermeyen politikaların yol açtığı büyük bir toplumsal ve siyasal yıkım olarak tarihe geçmiştir. Aradan geçen üç yıla rağmen, siyasal iktidarın "yaraları sarıyoruz" söyleminin aksine, afet bölgesinde yaşam mücadelesi veren milyonlarca yurttaş için kriz derinleşerek devam etmektedir. Bu yıkımın faturası ise toplumun en kırılgan kesimlerine, özellikle de kadınlara ve çocuklara kesilmektedir. Kamu kurumlarının yetersizliği ve organizasyon bozukluğu nedeniyle, barınma, beslenme, hijyen ve bakım gibi en temel yaşamsal ihtiyaçların karşılanması yükü, geleneksel cinsiyet rolleri dayatılarak tamamen kadınların omuzlarına yıkılmıştır. Konteyner ve çadır kentlerde, insani koşullardan uzak, dar ve hijyenik olmayan alanlarda kadınlar; çocukların, yaşlıların, engellilerin ve hastaların bakımını üstlenmek zorunda bırakılarak "görünmeyen emek" sömürüsüne maruz kalmaktadır. Kadınlar, afet bölgesinde yaşamı yeniden üretmeye çalışırken, bizzat sistem tarafından yoksullaştırılmakta ve tükenmektedir.

Barınma alanlarının planlanmasında kadın odaklı bir bakış açısının yokluğu, ciddi güvenlik zafiyetlerini beraberinde getirmiştir. Aydınlatılmayan ortak alanlar, kilitlenmeyen tuvalet ve duşlar, mahremiyet alanlarının yok edilmesi; kadınları ve çocukları tacize, istismara ve her türlü şiddete açık hedef haline getirmektedir. Koruyucu mekanizmaların işlemiyor olması ve ŞÖNİM (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri) gibi kurumsal yapıların bölgedeki etkisizliği, kadına yönelik şiddet faillerine cesaret vermektedir.

Öte yandan, bölgedeki sağlık hizmetlerine erişimdeki aksaklıklar, kadın sağlığını tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. Ayrıca, bölgenin çok dilli ve çok kültürlü yapısına uygun, anadilde psikososyal destek mekanizmalarının işletilmemesi, travmanın sağaltımını imkansız kılmaktadır.

Tüm bu tablo ışığında; bakanlığınızın, bu kırılgan gruplara yönelik koruyucu ve önleyici tedbirleri ne ölçüde hayata geçirdiği kamuoyu tarafından merak edilmektedir.

Bu bağlamda,

- 1- Deprem bölgesindeki konteyner ve çadır kentlerde, 6 Şubat 2023'ten bugüne kadar Bakanlığınıza veya kolluk kuvvetlerine intikal eden cinsel taciz, tecavüz ve kadına yönelik şiddet vakalarının sayısı kaçtır? Bu vakaların kaçında failer hakkında yasal işlem başlatılmış, kaç tutuklanmıştır?
- 2- Kadın örgütlerinin ve sivil toplumun raporlarında sıkça yer alan; tuvalet ve duş alanlarının karanlık, kilitsiz ve yerleşim alanlarına uzak olması nedeniyle kadınların su kısıtlamasına gittiği ve idrar yolu enfeksiyonlarının arttığı gerçeği karşısında, Bakanlığınız bu alanların güvenliğini sağlamak için bugüne kadar somut hangi adımları atmıştır?
- 3- Hakkında uzaklaştırma veya koruma kararı bulunan kadınların, failerle aynı konteyner kentte veya yakın yaşam alanlarında barınmak zorunda bırakıldığı iddiaları doğru mudur?
- 4- Deprem üzerinden geçen sürede, halen çadır veya derme çatma barınaklarda yaşayan kadın ve çocuk sayısı kaçtır? Konteyner kentlere yerleşimde, yalnız yaşayan kadınlara, boşanmış kadınlara veya şiddet mağduru kadınlara öncelik tanıyan bir prosedür uygulanmış mıdır?
- 5- Konteyner kentlerde ve geçici barınma alanlarında, kadınların ve çocukların güvenliği için yapılan çalışmalar yeterli midir? Bu alanlarda yaşanan taciz, istismar veya güvenlik zafiyeti nedeniyle Bakanlığınıza veya kolluk kuvvetlerine yansıyan şikayet sayısı nedir?
- 6- Deprem bölgesinde kadınların hijyenik ped, iç çamaşırı ve temizlik malzemelerine erişiminde yaşanan sorunlar devam etmektedir. Bakanlığınızın bu malzemelerin düzenli ve ücretsiz temini konusunda bir çalışması var mıdır?

- 7- Bölgedeki gebe ve lohusa kadınların beslenme ve sağlık takipleri düzenli yapılabilmekte midir? Yetersiz beslenme veya hijyen koşulları nedeniyle enfeksiyon yaşayan veya gebelik komplikasyonu geçiren kadınlara dair veriler Bakanlığınızda mevcut mudur?
- 8- Deprem sonrası artan stres ve yaşam zorluklarının, kadına yönelik ev içi şiddeti artırdığı saha raporlarına yansımaktadır. 6 Şubat 2023'ten bugüne, deprem illerinde kadına yönelik şiddet başvurularında nasıl bir değişim gözlenmiştir?
- 9- Yıkılan veya hasar gören ŞÖNİM (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri) ve kadın sığınmaevlerinin yerine yenileri faaliyete geçirilmiş midir? Bölgedeki aktif sığınmaevi kapasitesi mevcut ihtiyacı karşılamakta mıdır?
- 10- Depremle birlikte işini kaybeden veya bakım yükü (engelli, yaşlı, çocuk bakımı) arttığı için iş gücünden çekilmek zorunda kalan kadın sayısı kaçtır? Kadınların yeniden istihdama katılımı için bölgeye özel teşvik veya kota uygulamaları planlanmakta mıdır?
- 11- Konteyner kentlerde kreş ve gündüz bakımevi sayısı kaçtır? Kadınların üzerindeki bakım yükünü hafifletecek sosyal donatı alanları oluşturulmuş mudur?
- 12- Depremden etkilenen illerin demografik yapısı göz önüne alındığında; travma yaşayan kadınlara ve çocuklara anadillerinde (Kürtçe, Arapça) psikososyal destek hizmeti verilmekte midir? Bölgede görevlendirilen personelin kaçısı bu dilleri bilmektedir? Bu hizmete erişebilen kadın sayısı kaçtır?
- 13- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinin, deprem bölgesindeki kadın ve çocukların rehabilitasyonu için harcanan kısmı ne kadardır? Toplanan deprem vergileri ve bağışların ne kadarı, kadınların sosyo-ekonomik güçlenmesi projelerine aktarılmıştır?